

[Chr. R. Christensen.]

geres Jord staar i et vist Omfang til Raadighed. Ikke-Landmænds spekulationsmæssige Opkøb, der en vis Overgang var saa store, at ikke mindre end 20 pCt. af de Handeler, der foretoges med Landejendomme, skete til Ikke-Landmænd, er hørt op, og disse Ejendomme vil atter blive udbudt i Handelen. Dertil kommer, at man i Aarenes Løb har foretaget en ikke ubetydelig Opdyrkning af Hede, og den private Indsats, som her er ydet, har vundet Værdier for vort Land. Jeg tror, der her er betydelige Muligheder. Jeg tror ogsaa, det vil være rigtigt, om Staten, der hvor den økonomiske Evne i Dag, da Arbejdskraften betyder ganske anderledes meget end før, i et vist Omfang svinger, i stigende Grad har sin Interesse henvendt netop paa dette Spørgsmaal. Jeg tror ogsaa, at der vil komme et større Udbud af Landejendomme, som har været tilbageholdt paa Grund af Krigssituationen, nu, hvor Landbrugets Økonomi er ringere, end den en Overgang har været, og hvor Medhjælperforholdet gør Driften af større Ejendomme forholdsvis vanskelig. Jeg tror, at Staten som den kontante Køber har store Muligheder for at købe netop de større Gaarde til mindre Priser end normalt. Dertil kommer, at Staten efter den eksisterende Lovgivning har Forkøbsret til Brandtomter, hvor Grundværdien er over 12 000 Kr., til Dødsboejendomme og Fallitboejendomme med over 20 000 Kr.s Grundværdi, og denne Forkøbsret kan naturligvis udvides noget.

Ser vi saa endelig paa Befolkningstilvæksten i vort Land, fik vi omkring ved Aar 1926 en Nedgang i den, der betyder, at selv om vi ikke helt faar et Tomrum, saa faar vi dog en meget mindre Tilgang og som Følge deraf ogsaa i en Aarrække færre Ansøgere, end man vil kunne forvente, naar Befolkningstilvæksten atter er steget. Derfor ser jeg ikke rettere, end at den Situation, vi kendte i 30erne, kan vende tilbage, hvor der er mere end Jord nok at faa til Priser, der er meget antagelige, og som vel nærmest ligger ved Grundværdien, og det var det faktiske Forhold, at netop i den jordrige Periode i 30erne var Udstykningen meget lille.

Man har i den Debat, der har været ført det sidste Aar omkring Jordlovgivningen, gjort Spørgsmaalet om Tillægsgjord til noget centralt, og jeg vil for mit vedkommende ikke afvise Spørgsmaalet, selv om jeg tror,

det betyder noget mindre i normale Tider, end det har gjort en Overgang, men for mig er Hovedproblemet vedrørende Udstykningen Oprettelsen af nye Hjem, der skaber Plads for Ungdommen. Vort Parti vil medvirke til Fremskaffelsen af Tillægsparceller, naar Forholdene gør det naturligt, men uden Tvang, men vi ønsker stadig at opretholde en alsidig Landbrugsfordeling i Danmark: de større Gaarde, for hvilke Kornsalget er væsentligt, de mellemstore Bøndergaarde og de større Husmandsbrug, for hvilke den forædlede Husdyrproduktion er det bærende, men ogsaa de mindre Huse, hvor Havesager og Fjerkræavl betyder meget. Netop for disse Produkter har der i disse Aar været en stigende Afsætningsmulighed, og det har jo ogsaa vist sig, at der kan være baade betydelig Beskæftigelse og store Indtægter paa et forholdsvis lille Areal, naar man omlægger sin Produktion med dette for Øje. Nu er det maaske saadan, at ikke alle Indehaverne af de mindre Landbrug er særlig velegnede netop til dette. Jeg mener derfor, at man maa skabe Muligheder for, at de ogsaa med Statsstøtte kan komme ind i større Brug, og at Staten bør støtte en Omlægning af disse Smaabrug, saaledes at man kan gaa over til Frugtavl, eventuelt ogsaa til Bygning af Drivhuse paa disse Brug. I hvert Fald synes jeg, at det er en Urimelighed paa een Gang at oprette nye Statsgartnerier med et Tilliggende paa 3 til 4 ha, samtidig med at man kræver Tvangsafstaaelse af Jord til Brug netop af denne Størrelse. Men Tillægsgjord kræver, at Jorden bliver givet netop, hvor de smaa Brug ligger, og derfor er Kampen om Jordlovgivningen i Dag ikke mere et Spørgsmaal om Herregaardene, for de kan jo gemmes ud fra mange Synspunkter, men Kampen om disse Tvangsforanstaltninger vedrører saa stærkt som ingen Sinde før danske Bondebrug. Jeg tror, det vil være en Ulykke, hvis Rigsdagen gennemfører en saadan Ordning, at der bliver en bitter Strid inden for det danske Landbrug paa dette Omraade.

Den højtærede Landbrugsministers Forslag er baseret paa Frivillighed og er derfor et Forhandlingsgrundlag, selv om vi ikke er enige i § 8, men maa tage vidtgaende Forbehold over for denne Paragraf. Som nævnt eksisterer der i den nuværende Lovgivning Bestemmelser om, at Staten har Forkøbsret over for Brandtomter, Fallitboer og Dødsboer over en vis Størrelse, og